

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Перший проректор

Микола ШИНКАРИК

2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни
«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Освітньо-професійна програма «Документознавство та інформаційна діяльність»

кафедра інформаційної та соціокультурної діяльності

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практ.	ІРС	Тре нінг	СРС	Разом	Екзамен, залік
Денна	1	1	30	15	5	4	96	150	2
Заочна	1	2	4	2	-	-	144	150	3

Тернопіль – 2021

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 9 від 26 травня 2021 року).

Робоча програма складена доктором історичних наук, професором кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності Гомотюк Оксаною Євгенівною

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа (протокол № 2 від 14 червня 2021 р.).

Голова групи забезпечення спеціальності,
д-р іст. наук, професор

Оксана ГОМОТЮК

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Методологія наукових досліджень»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна дисципліна Мова викладання: українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»	Рік підготовки: <i>денна – 1</i> <i>заочна – 1</i> Семестр: <i>денна – 2</i> <i>заочна – 2</i>
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – магістр	Лекції: <i>Денна – 30 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 15 год.</i> <i>Заочна – 2 год</i>
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: <i>Денна – 100 год.(в т.ч. 4 год.тренінг)</i> <i>Заочна – 144 год.</i> Індивідуальна робота –5 год.
Тижневих годин: <i>10,</i> із них аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – <i>іспит</i>

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Методологію наукових досліджень розглядають як комплексну науку, що вивчає коло проблем, пов'язаних з організацією та методикою науково-дослідницької діяльності: вибір теми, вивчення об'єкта і предмета, методології і методів дослідження, оформлення результатів наукових пошуків у вигляді рефератів, курсових, дипломних робіт, доповідей, статей, монографій, кандидатських і докторських дисертацій, та авторефератів.

Мета дисципліни – висвітлення теоретичних основ, питань, методики, технології та організації науково-дослідницької діяльності, тобто теоретичного й практичного підґрунтя для ефективного проведення наукових досліджень студентами. Оволодіння методологією і методами дослідження сприяє розвиткові раціонального творчого мислення, оптимальної організації наукової творчості.

2.2. Найменування компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

Володіння науково-методичними засадами навчання та інноваційними підходами до фахової підготовки інформаційних фахівців; планування власної науково-педагогічної діяльності.

2.3. Результати навчання.

Здійснювати процедури аналітико-синтетичного опрацювання наукової та управлінської інформації.

Володіти методиками бібліо- та вебметричного аналізу інформаційних потоків та масивів.

Застосувати законодавчі та нормативні документи, що регулюють функціонування інформаційної сфери.

Застосовувати прикладне програмне забезпечення для вирішення управлінських та/або наукових завдань на основі поєднання інтелектуальних здібностей людини з функціональними можливостями інформаційних систем.

Підготовка спеціалістів нової формації, що вміють ефективно використовувати придбані знання на практиці, включає залучення студентів до виконання науково-дослідних робіт.

2.4. Завдання вивчення дисципліни:

Студенти повинні освоїти основні методи теоретичних та експериментальних наукових досліджень, знати види похибок та проводити статистичну обробку експериментальних результатів. Розвивати здібності до саморозвитку власних фахових якостей, їх відповідності службовому становищу в ієрархії управління; до формування ефективної управлінської та аналітичної команди, яка професійно використовує людський потенціал у досягненні цілей організації. Засвоїти: методологічні основи наукових студій;

оволодіти навичками використання методів і принципів науково-дослідної роботи; працювати із аналізом та інтерпретацією інформації.

Значна увага приділяється практичному, прикладному характеру дисципліни, що дасть можливість кожному студентові визначити шляхи формування власного науково-дослідницької діяльності, розвитку особистісного творчого потенціалу для майбутньої професійної діяльності. Цьому сприятимуть практичні заняття, ділові ігри, рольові етюди, тестування, проведення дискусій з обговорення різноманітних проблемних наукових ситуацій, розв'язання аналітичних задач, підготовка і захист проектів, що репрезентують власні моделі чи концепції вирішення складних соціокультурних та документознавчих проблем.

Знання, отримані студентами під час вивчення дисципліни повинні забезпечити їм можливість вироблення обґрунтованої професійної позиції по відношенню до проблем організацій.

2.5. Передумови для вивчення дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» становлять дисципліни: «Культура наукової мови», «Соціологія», «Філософія», «Джерелознавство», «Бібліографознавство», «Документознавство».

3.Зміст дисципліни
«Методологія наукових досліджень»
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Наука як сфера людської діяльності.

Поняття про науку.Історичні передумови зародження і розвитку науки. Функції науки в житті суспільства.Сутність науки: наука, як одна із форм суспільної свідомості; наука, як система знань; наука, як мистецтво та творча діяльність. Цілі науки, мета, завдання. Закономірності розвитку науки в ХХІ столітті.

Критерії науковості як результат історичного розвитку науки та культури. Наукова картина світу як форма систематизації та узагальнення наукових знань. Структурні елементи науки, їх характеристика. Поняття про предмет науки та категоріальний апарат. Наукова теорія: суть і принципи, рушійні сили і форми розвитку, функціональне призначення. Структура наукової теорії: поняття ідеї, наукової концепції, гіпотези, постулату.

Література: [1, 4, 6]

Тема 2. Організаційно-технологічні засади наукової творчості.

Організація наукової творчості.Робочий день і робоче місце науковця.Оргтехніка, технічні засоби наукової діяльності.Ділове спілкування та листування.Етичні норми і цінності науки. Етичні категорії, які характеризують процес наукового пізнання. Етика вченого. Академічна доброчесність.

Література: [2,3, 5]

Тема 3. Методологія наукового дослідження.

Теоретико-методологічні основи наукових досліджень.Категоріальний апарат наукових досліджень. Наукова парадигма і теоретична концептуалізація наукових досліджень. Методологія наукового пошуку. Структура методології науки та її функції. Методологічний апарат. Принципи методології. Основи методології досліджень емпіричного рівня. Рівні методологічного аналізу. Пізнавальні прийоми і форми наукових досліджень.

Література: [2, 3, 5, 6, 8, 10, 11].

Тема 4. Методи і принципи наукових досліджень та їх застосування у наукових дослідженнях

Методи наукового дослідження. Поняття про метод наукового дослідження. Принципи наукового дослідження. Найважливіші принципи дослідження: історизму, системності, всебічності, наступності (спадкоємності), світоглядності. Філософські та загальнонаукові методи наукових досліджень. Теоретичні та емпіричні методи наукового дослідження. Методи аналізу і синтезу, системно-структурного і проблемного підходу, логічний, історико-хронологічний, історико-ситуаційний, порівняльний, ретроспективний, біографічний, методи соціологічних досліджень, типологізації, класифікації, періодизації, наукометрії та ін. Кількісні методи.

Література: [2, 3, 5, 6, 8, 10, 11].

Тема 5. Сучасне наукознавство про жанри наукових досліджень

Поняття про жанри наукових праць: колективні та індивідуальні узагальнюючі праці, монографії, дисертації, збірники статей, статті,

повідомлення, есе, замітки, наукові доповіді, тези, реферати, презентації, рецензії, відгуки, анотації, резюме, бібліографічні огляди.

Література: [1,2,6]

Тема 6. Теоретико-методологічні засади розвитку інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

Інформаційне суспільство та інформаційна діяльність. Ю. Хаяші, Д. Белл, О. Тоффлер, Й. Масуда, У. Мартін, А. Турен, М. Маклюен. Підходи до визначення сутності інформаційного суспільства. Ф. Махлуп, Т. Умесао, С. Стейнфілд і Ж. Сальваджіо.

Теорії інформаційного суспільства, у тому числі управління при допомозі інформації (Ю. Хабермана), суспільства організаційного та споживацького контролю; суспільства споживання (Ж. Бодрийяра). Концепції інформаційного суспільства. «Суспільство знань» (П. Дракер, Р. Хатчинс, Т. Хусен). Базові характеристики інформаційного суспільства. Теорії та стратегії розбудови інформаційного суспільства.

«Суспільство знань» – (П. Дракер, Р. Хатчинс, Т. Хусен). Розвиток концепції інформаційного суспільства. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства (2000).

Становлення інформаційного суспільства в Україні.

Теорія комунікації в інформаційному суспільстві. Праці німецьких науковців Е. Ноель-Нойман, Н. Лумана, Ю. Хабермаса, М. Фасслера та М. Фрідріха. Система розвитку етапів комунікації Б. Потятинника. Схема розвитку комунікацій за С. Г. Кулешовим: *усні комунікації – усні комунікації + протодокументальні комунікації – усні комунікації + протодокументальні комунікації + документальні комунікації*.

Література: [1,2,6]

Тема 7. Сучасні теоретико-методологічні пошуки у розвитку документознавства.

Становлення документознавства як науки та навчальної дисципліни. Сутність чотирьох концепцій – «архівно-діловодна» (С. Г. Кулешова), «інформаційна» (М. С. Слободяника), «ноокомунікаційна» (Г. М. Швецової-Водки), «бібліотекознавча» (Н. М. Кушнарєнко). Внесок у розбудову історіографії документознавства В. Бездрабко.

Основні напрямки наукових студій дослідників пострадянської України. Розвиток документознавства як науки та навчальної дисципліни (С.Г. Кулешов, Н.М. Кушнарєнко, М.С. Слободяник, Г.М. Швецова-Водка), документознавчої освіти і тематичної професіології (Л.І. Демчина, С.В. Дубова, О.В. Матвієнко, Н.С. Назарєнко, Ю.І. Палєха), фахової періодики, наукових документознавчих центрів (В.В. Бездрабко, С.Г. Кулешов); досвід діловодства ХІХ–ХХ ст. (В.В. Бездрабко, О.М. Загорецька, С.Г. Кулешов, Н.О. Леміш, Ю.І. Палєха), вивчення зарубіжного КДП (І.Є. Антонєнко, Г.В. Бесп'янська, В.В. Рудюк); до історії документа, середовища його створення та функціонування (Г.В. Бор'як, М.Г. Вавричин, М.Я. Варшавчик, І.Н. Войцєхівська, І.Б. Гирич, Я.Р. Дашкевич, І.Я. Дзира, Л.А. Дубровіна, Т.О. Ємельянова, Я.С. Калакура, У.Р. Кришталович, О.А. Купчинський, О.Я. Мацюк, В.В. Панашєнко, Р.І. Сосса, В.С. Шандра, Ф.П. Шевченко); вивчення систем документації, окремих видів документів, їх теорії й історії (Т.О. Ємельянова, С.Г. Кулешов, Л.П. Маркітан, Л.Г. Тупчєнко-

Кадирова, В. Добровольська, О. Шевченко). Праці зарубіжних, передусім російських і білоруських учених, які віддзеркалюють новітні тенденції еволюції науки (М.В. Ларін, Є.О. Плешкевич, Ю.М. Столяров).

Тема 8. Науково-дослідна діяльність у галузі бібліотекознавства, архівознавства та інформаційної діяльності в Україні

Організаційна структура науково-дослідної діяльності в Україні. Організаційно-правове забезпечення наукової діяльності у вищій школі. Державна політика у сфері наукової і науково-технічної діяльності. Пріоритетні напрямки розвитку науки в Україні. Державні наукові та науково-технічні програми. Система підготовки наукових кадрів в Україні. Завдання наукових досліджень у підготовці фахівців галузі «Культура і мистецтво», наукових кадрів.

Сучасні наукові центри у галузі бібліотекознавства. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського, Львівська національна наукова бібліотека України імені Василя Стефаника, Національна наукова сільськогосподарська бібліотека України, Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського.

Наукові здобутки та наукові проекти Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства, Інституту української археографії та джерелознавства імені М.С. Грушевського НАН України, Інституту архівознавства Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського, Державної наукової установи «Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації», Інституту проблем реєстрації інформації НАН України, Центру досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва.

Література: [1,2,6]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 9. Підготовка до написання магістерської роботи

Магістерська роботи як кваліфікаційне дослідження. Поняття, мета і основні завдання наукових робіт. Стадії написання, відбору та оцінювання студентських наукових робіт. Науковий керівник і його роль у поліпшенні структури та змісту наукової роботи студентів. Наукові студентські конференції, семінари, проблемні групи, гуртки. Загальна схема наукового дослідження. Вибір і затвердження теми. Формулювання назви. Складання пояснювальної записки до вибору теми дисертації. Затвердження теми. Складання індивідуального і робочого планів.

Література: [3,5,8, 10]

Тема 10. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації.

Аналіз наукової літератури з теми. Поняття наукового напрямку, наукової проблеми та теми наукового дослідження. Постановка проблеми, актуальність теми дослідження та визначення рівня її розробленості, наукова новизна та практичне значення розробки проблеми, мета та завдання дослідження, вибір об'єкта та предмета дослідження, окреслення структури роботи. Сутність та співвідношення проблеми і теми наукового дослідження.

Тема 11. Історіографічна та джерельна база дослідження.

Формування історіографічної бази досліджень. Специфіка джерельної бази документознавчих дослідженнях. Особливості виявлення та опрацювання архівних документів. Поняття джерела наукової інформації, видова структура джерел наукової інформації. Класифікація документознавчих джерел. Підбір та опрацювання статистичної й фактологічної бази дослідження.

Література: [4,6, 12, 14, 20]

Тема 12. Вимоги до змісту і структури магістерської роботи.

Структура роботи. Зміст, вступ, його композиція. Методи дослідження, наукова новизна одержаних результатів. Практичне значення одержаних результатів, особистий внесок здобувача. Підготовка рукопису наукової роботи: логіка викладу, мова та стиль наукового дослідження. Висновки, додатки. основні вимоги до написання магістерських робіт. Композиційна структура магістерської роботи.

Література: [2,4, 9, 12, 17]

Тема 13. Оформлення магістерської роботи.

Мова і стиль дисертаційної праці. Нумерація, подання текстового матеріалу. Ілюстрація, таблиці, формули, посилання, додатки. Список використаних джерел. Підготовка до захисту та захист магістерської роботи. Рецензування та оформлення документів і матеріалів, пов'язаних із захистом роботи. Підготовка магістранта до виступу на засіданні Державної екзаменаційної комісії. Зміст доповіді та підготовка супроводжуючого ілюстративного матеріалу. Процедура публічного захисту магістерської роботи.

Література: [3,5, 8, 10-14]

Тема 14. Підготовка публікацій, рефератів, доповідей.

Робота над публікаціями, рефератами і доповідями. Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Мінімальна кількість та обсяг публікацій здобувача. Методика підготовки та оформлення публікації. Підготовка рукопису наукової публікації: логіка викладу, мова та стиль наукового дослідження. Оформлення вступу, висновків, опис літератури.

Література: [2,5, 15]

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

№ з/п	Тема	Кількість годин				
		Лекції	Практичні заняття	Інд. заняття	Сам. робота	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ						
1.	Тема 1. Наука як сфера людської діяльності.	2	1		6	
2.	Тема 2. Організаційно-технологічні засади наукової творчості.	2	1	1	7	
3.	Тема 3. Методологія наукового дослідження.	2	1	1	7	
4.	Тема 4. Методи і принципи наукових досліджень та їх застосування у наукових дослідженнях.	2	1		7	
5.	Тема 5. Сучасне наукознавство про жанри наукових досліджень	2	1		7	
6.	Тема 6. Теоретико-методологічні засади розвитку інформаційної, бібліотечної та архівної справи.	2	1		7	
7.	Тема 7. Сучасні теоретико-методологічні пошуки у розвитку документознавства.	2	1		7	
8.	Тема 8. Науково-дослідна діяльність у галузі бібліотекознавства, архівознавства та інформаційної діяльності в Україні.	2	1	1	7	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ						
9.	Тема 9. Підготовка до написання магістерської роботи	2	1		7	
10.	Тема 10. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації.	4	1	1	6	
11.	Тема 11. Історіографічна та джерельна база дослідження	2	1		7	
12.	Тема 12. Вимоги до змісту і структури магістерської роботи	2	2		7	

13.	Тема 13. Оформлення магістерської роботи	2	1		7
14.	Тема 14. Підготовка публікацій, рефератів, доповідей.	2	1	1	7
Разом		30	15	5	96
Підсумковий контроль		Іспит			

заочна форма навчання

	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Сам. робота	Індивідуальна робота
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ				
Тема 1. Наука як сфера людської діяльності.	1		10	-
Тема 2. Організаційно-технологічні засади наукової творчості.			10	-
Тема 3. Методологія наукового дослідження.			10	-
Тема 4. Методи і принципи наукових досліджень та їх застосування у наукових дослідженнях.	1		10	-
Тема 5. Сучасне наукознавство про жанри наукових досліджень			10	-
Тема 6. Теоретико-методологічні засади розвитку інформаційної, бібліотечної та архівної справи.			10	-
Тема 7. Сучасні теоретико-методологічні пошуки у розвитку документознавства.			10	-
Тема 8. Науково-дослідна діяльність у галузі бібліотекознавства, архівознавства та інформаційної діяльності в Україні.			11	-
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ				
Тема 9. Підготовка до написання магістерської роботи	1	1	10	-
Тема 10. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації.			10	-

Тема 11. Історіографічна та джерельна база дослідження	1		11	-
Тема 12. Вимоги до змісту і структури магістерської роботи			10	-
Тема 13. Оформлення магістерської роботи			11	-
Тема 14. Підготовка публікацій, рефератів, доповідей.			11	-
Разом	4	2	144	-

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1.

Тема: *Наука як сфера людської діяльності*

Мета: засвоїти значення та функцій науки, наукової комунікації та важливості науково-дослідницька діяльність для професійної діяльності

Питання для обговорення:

1. Поняття про науку.
2. Наукова комунікація. Наукова школа.
3. Науково-дослідницька діяльність студентів.
4. Підготовка та атестація наукових і науково-педагогічних кадрів.

Література: [1, 3, 7, 16]

Тема: *Організаційно-технологічні засади наукової творчості.*

Мета: обґрунтувати роль засобів наукової комунікації

Питання для обговорення:

1. Організація та психологія наукової творчості.
2. Робочий день та місце науковця.
3. Оргтехніка, технічні засоби наукової діяльності.
4. Ділове спілкування та листування.
5. Особистий архів (бібліотека) здобувача.

Література: [2, 3, 7, 9, 10]

Практичне заняття 2.

Тема: *Методологія наукового дослідження*

Мета: вивчити структуру методології та важливість її компонентів

Питання для обговорення:

1. Методологія дослідження: структура.
2. Теоретико-методологічна основа наукових досліджень.
3. Категоріальний апарат наукових досліджень.
4. Наукова парадигма і теоретична концептуалізація наукових досліджень
5. Методологія гуманітарних досліджень.

Література: [1, 3, 5, 9, 16]

Практичне заняття 3.

Тема: *Методи і принципи наукових досліджень та їх застосування у наукових дослідженнях*

Мета: вивчити принципи і методи наукового дослідження

1. Принципи наукового дослідження.
2. Найважливіші принципи гуманітарного дослідження: історизму, системності, всебічності, наступності (спадкоємності), світоглядності
3. Філософські та загальнонаукові методи наукових досліджень.
4. Кількісні методи.

Література: [1, 3, 6, 12]

Тема: Підготовка до написання магістерської роботи

Мета: виробити здатність до аналітичного мислення у професійних питаннях та проблемах.

1. Поняття, мета і основні завдання наукових робіт.
2. Загальна схема наукового дослідження.
3. Вибір і затвердження теми. Формулювання назви.
4. Складання індивідуального і робочого планів.

Література: [3,5, 7, 9, 11]

Практичне заняття 4.

Тема : Пошук, накопичення та обробка наукової інформації.

Мета: відстежувати тенденції розвитку предметної сфери шляхом бібліо- та вебметричного аналізу інформаційних потоків та масивів

Питання для обговорення:

1. Аналіз наукової літератури з теми.
2. Поняття наукового напрямку, наукової проблеми та теми наукового дослідження.
3. Постановка проблеми, актуальність теми дослідження та визначення рівня її розробленості, наукова новизна та практичне значення розробки проблеми.
4. Мета та завдання дослідження, вибір об'єкта та предмета дослідження, окреслення структури роботи.

Література: [4,6,9,12, 14]

Практичне заняття 5.

Тема: Історіографічна та джерельна база дослідження.

Мета: навчитися пошуку наукової літератури та джерел у відповідності до обраного напрямку дослідження

Питання для обговорення:

1. Формування історіографічної бази досліджень.
2. Специфіка джерельної бази у документознавчих дослідженнях.
3. Особливості виявлення та опрацювання архівних документів.
4. Поняття джерела наукової інформації, видова структура джерел наукової інформації.
5. Класифікація документознавчих джерел.
6. Підбір та опрацювання статистичної й фактологічної бази дослідження.

Література: [5,6,9,12, 14]

Практичне заняття 6.

Тема: Вимоги до змісту і структури магістерської роботи.

Мета: навчитися використовувати на практиці фаховий науково-термінологічний апарат

1. Зміст, вступ, його композиція.
 2. Методи дослідження, наукова новизна одержаних результатів.
 3. Практичне значення одержаних результатів, особистий внесок здобувача.
- Підготовка рукопису наукової роботи: логіка викладу, мова та стиль наукового дослідження.

4. Висновки, додатки, основні вимоги до написання магістерських робіт.
Література: [2,4,9,13,17]

Практичне заняття 7.

Тема. Оформлення магістерської роботи.

Мета: вміти представляти підсумки виконаної роботи, оформлених відповідно до наявних вимог, із залученням сучасних засобів редагування і друку

1. Мова і стиль наукової праці.
 2. Нумерація, подання текстового матеріалу.
 3. Ілюстрація, таблиці, формули, посилання, додатки.
 4. Список використаних джерел.
 5. Підготовка до захисту та захист магістерської роботи.
 6. Рецензування та оформлення документів і матеріалів, пов'язаних із захистом роботи. Підготовка магістранта до виступу на засіданні Державної екзаменаційної комісії.
 7. Зміст доповіді та підготовка супроводжуючого ілюстративного матеріалу.
- Процедура публічного захисту магістерської роботи.

Література: [1,6,4,12,15]

Практичне заняття 8.

Тема: Підготовка публікацій

Мета: вивчити механізм підготовки наукової статті

Питання для обговорення:

1. Наукова публікація: поняття, функції, основні види.
2. Мінімальна кількість та обсяг публікацій здобувача.
4. Методика підготовки та оформлення публікацій.

Література: [1,6,7,9,15,18]

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Діяльність студента щодо освоєння окремих тем, проблем, питань і джерел, що передбачаються навчальним планом курсу «Методологія наукових досліджень», але виносяться на самостійне опрацювання, має статус *самостійної роботи*.

Мета самостійної роботи: змістовне осмислення інформації та внутрішня мотивація до самостійно-пошукової діяльності.

Форми контролю – поточний (усне фронтальне опитування, тестування, контрольні роботи) *та підсумковий* (іспит).

Самостійна робота студентів з дисципліни «Методологія наукових досліджень» *передбачає:*

- активне слухання й діалог з викладачем та аудиторією у ході лекційних занять;
- опрацювання навчальної (основної і додаткової) літератури до кожного практичного заняття;
- самостійне вивчення окремих питань курсу;
- виконання комплексних письмових завдань;
- підготовку до контрольних робіт;
- підготовку до іспиту.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ І ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Вид самостійної роботи	ГОД.
1. ВИВЧЕННЯ ОКРЕМИХ ПИТАНЬ НА ОСНОВІ ЛІТЕРАТУРИ	
<u>Тема 1.</u> - <i>Наука як система уявлень про світ</i>	11
<u>Тема 2.</u> - <i>Теоретична основа наукових досліджень</i>	10
<u>Тема 3.</u> - <i>Методологія і методи наукових досліджень</i>	11
<u>Тема 4.</u> - <i>Логіка наукового дослідження</i>	11
<u>Тема 5.</u> – <i>Оформлення результатів досліджень у вигляді наукових робіт</i>	11
<u>Тема 6.</u> - <i>Підготовка публікацій, рефератів, доповідей</i>	10
<u>Тема 7.</u> - <i>Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність</i>	11
<u>Тема 8]</u> - <i>Інформаційне забезпечення наукових досліджень в соціокультурній сфері</i>	10
<u>Тема 9.</u> - <i>Підготовка і кваліфікація наукових кадрів в Україні</i>	11
ВСЬОГО	96

Запитання для самоконтролю знань з дисципліни

1. Поняття наукової діяльності.
2. Інформаційне суспільство та інформаційна діяльність.
3. Ю. Хаяші, Д. Белл, О. Тоффлер, Й. Масуда, У. Мартін, А. Турен, М. Маклюен.
4. Підходи до визначення сутності інформаційного суспільства. Ф. Махлуп. Т. Умесао. С. Стейнфілд і Ж. Сальваджіо.
5. Теорії інформаційного суспільства.
6. Базові характеристики інформаційного суспільства.
7. Теорії та стратегії розбудови інформаційного суспільства.
8. Розвиток концепції інформаційного суспільства. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства (2000).
9. Становлення інформаційного суспільства в Україні.
10. Теорія комунікації в інформаційному суспільстві.
11. Праці німецьких науковців Е. Ноель-Нойман, Н. Лумана, Ю. Хабермаса, М. Фасслера та М. Фрідріха.
12. Система розвитку етапів комунікації Б. Потятинника.
13. Схема розвитку комунікацій за С.Г. Кулешовим.
14. Становлення документознавства як науки та навчальної дисципліни.
15. Сутність чотирьох концепцій – «архівно-діловодна» (С. Г. Кулешова), «інформаційна» (М. С. Слободяника), «ноокомунікаційна» (Г. М. Швецової-Водки), «бібліотекознавча» (Н. М. Кушнарєнко).
16. Внесок у розбудову історіографії документознавства В.Бездрабко.
17. Основні напрямки наукових студій дослідників пострадянської України.
18. Організаційна структура науково-дослідної діяльності в Україні.
19. Організаційно-правове забезпечення наукової діяльності у вищій школі.
20. Державна політика у сфері наукової і науково-технічної діяльності.
21. Пріоритетні напрямки розвитку науки в Україні.
22. Державні наукові та науково-технічні програми.
23. Система підготовки наукових кадрів в Україні.
24. Завдання наукових досліджень у підготовці фахівців галузі «Культура і мистецтво».
25. Сучасні наукові центри у галузі бібліотекознавства.
26. Сучасні наукові центри у галузі архівознавства.
27. Сучасні наукові центри у галузі документознавства.
28. Наукові здобутки та наукові проєкти Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства.
29. Сутність наукових концепцій у галузі документознавства.
30. Вимоги до наукового дослідження, його функції та специфічні ознаки.
31. Види наукових досліджень: експериментальні, теоретичні, історіографічні, порівняльно-аналітичні.

32. Загальні форми викладу матеріалів наукових досліджень.
33. Основні етапи наукових досліджень, їх послідовність та взаємоузгодженість.
34. Організація наукових досліджень.
35. Категоріальний апарат наукового дослідження.
36. Визначення об'єкта та предмета наукового дослідження: їх взаємозв'язок і взаємоузгодженість.
37. Гіпотеза наукового дослідження.
38. Формулювання мети та системи завдань наукового дослідження.
39. Дослідження як процес.
40. Тема та мета дослідження.
41. Планування дослідження, стадії дослідницького процесу.
42. Поняття методологія, метод, прийом в науковому дослідженні.
43. Типологія методів дослідження: емпіричні, теоретичні, (пост)теоретичні.
44. Емпіричні методи наукового дослідження: спостереження, анкетування, тестування, інтерв'ю, опитування, мозковий штурм, соціометрія, кваліметрія т. ін.
45. Теоретичні методи дослідження: аналіз, синтез, індукція, дедукція, моделювання, проектування, прогнозування, систематизація, кваліфікація, мисленнєвий експеримент.
46. Основні поняття та визначення математичних методів та методів статистичної обробки наукових даних.
47. Система літературних джерел для написання наукової праці.
48. Робота з літературними джерелами: правила, етапи, порядок опрацювання та зберігання.
49. Формування робочого каталогу за тематикою наукового дослідження.
50. Вимоги до оформлення списку літературних джерел.
51. Цитування літературних та інформаційно-аналітичних джерел.
52. Вимоги до оформлення посилань на джерела використаної у науковому дослідженні літератури.
53. Робота з систематичними та алфавітними каталогами, бібліографічними довідками, реферативними журналами тощо.
54. Особливості використання електронних пошукових мереж та електронних каталогів в процесі наукових досліджень.
55. Особливості та етапи визначення проблематики і вибору теми наукового дослідження.
56. Обґрунтування теми наукового дослідження: її актуальність, новизна, теоретичне та практичне знання наукового дослідження.
57. Визначення можливостей практичного використання результатів наукового дослідження.
58. Обсяг і структура наукової роботи.
59. Статистичні та інформаційно-аналітичні джерела інформації.
60. Нормативно-правові, інструктивно-методичні матеріали, їх використання в наукових дослідженнях.

61. Правила та методи збору, обробки і зберігання фактичних і статистичних матеріалів в процесі наукового дослідження
62. Документальна фіксація результатів досліджень.
63. Апробація, тези, виступи, доповідь, стаття, звіт, дисертація, монографія.
64. Розробка та експериментальна перевірка моделі, головних ідей, концептуальних положень, що покладені в основу дослідження.
65. Вимоги до оформлення наукової праці.
66. Підготовка магістерської роботи та її захист.
67. Структура магістерської роботи, графік підготовки магістерської роботи, наукове керівництво, рецензування, процедура захисту

8. Організація і проведення тренінгу (4 год.)

1. *Вступна частина* проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. *Організаційна частина* полягає у створенні робочого настрою у студентській групі, ознайомленні з правилами проведення тренінгового заняття та умов підбиття підсумків.

3. *Практична частина* реалізується групою чи підгрупами студентів чисельністю 4-5 осіб шляхом виконання завдань чи вирішення проблемних питань тренінгового заняття.

4. *Підведення підсумків* відбувається шляхом обговорення результатів виконання тренінгового завдання групою чи підгрупами студентів, обміну думками з питань, винесених на тренінгове заняття.

Тематика: «Публічний виступ»

Мета: Підготовка магістранта до виступу на засіданні Державної екзаменаційної комісії. Зміст доповіді та підготовка супроводжуючого ілюстративного матеріалу. Процедура публічного захисту магістерської роботи.

Порядок проведення: 1. Докомунікативний етап. 2. Комунікативний етап. 3. Післякомунікативний етап.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» використовуються *інформаційно-ілюстративний* та *проблемний методи* навчання для проведення занять і організації самостійної роботи студентів:

- *Лекції* (оглядові, з докладним викладенням навчального матеріалу, розв'язанням ситуативних завдань; використання інтерактивних методів, технічних засобів);

- *практичні заняття* (групові заняття із розгляду типових ситуацій з опитуванням студентів, виконання завдань за індивідуальними варіантами під керівництвом викладача);

• *самостійна робота студента* (форми, обсяги та види безпосередньо пов'язані із методикою і організацією аудиторної роботи, із станом забезпечення студента дидактичними і навчально-методичними матеріалами і передбачає опрацювання теоретичного матеріалу, викладеного на лекціях, самостійне вивчення певного теоретичного матеріалу, підготовку до практичних робіт, тестування і самоаналіз навчальної роботи та виконання індивідуальних завдань);

• *індивідуальна робота студента під керівництвом викладача* (цей один із видів самостійної роботи студента планується – у навчальному плані, розкладі занять – як робота в аудиторії, але є допоміжним і не обов'язковим для відвідування студентом; заняття присвячені додатковому розгляду певних питань з теоретичного матеріалу, складного для самостійного опрацювання, використовуються для здійснення консультацій (в тому числі з тематики індивідуальних завдань), для проведення заходів поточного контролю (ділової гри, контрольних робіт, тестування тощо).

Загалом під час викладання курсу використовуються такі методи навчання: інформаційно-ілюстративний, метод проблемного викладу, метод вправ, спостереження й аналіз фактів, метод бесіди, методи інтерактивного навчання (ділові ігри, круглі столи тощо), метод проєктів, case-метод, використання комп'ютерних технологій.

Під час лекцій і практичних занять використовуються технічні засоби навчання.

Методи контролю

Усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль у вигляді модульних контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань, поточного тестування.

10. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента за 100 бальною шкалою:

- поточне тестування та опитування;
- виконання ректорської контрольної роботи;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- оцінювання виконання КПЗ;
- письмовий іспит;

Підсумковий бал за 100-бальною шкалою з дисципліни визначається як середньозважена величина залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПІЗ)	Заліковий модуль 4 (письмовий екзамен)	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
1. Усне опитування під час заняття (7 теми по 5 балів = 35 балів) 2. Письмова робота = 65 балів	1. Усне опитування під час заняття (7 теми по 5 балів = 35 балів) 2. Письмова робота = 65 балів	1. Написання та захист КПІЗ = 80 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу = 20 балів	1. Тестові завдання (20 тестів по 2 бали за тест) – 40 балів 2. Два завдання – макс. по 30 балів.	100

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор Epson EB-505 (1 шт.), рік виготовлення 2018, рік ведення в експлуатацію 2019. Ремонту не потребує. Інтерфейс: USB 2.0 Type A, USB 2.0 Type B, VGA in, HDMI in, Composite in, Cinch audio in, Wireless LAN IEEE 802.11b/g/n (optional). Зображення: Dynamic, Cinema, Presentation, sRGB, Blackboard. Екран проекційний LOGAN 2:1,5 (1 шт.)	1-14
2	Комп'ютер на базі процесора AMD Athlon II Dual Core 250 (3,0 GHz RAM 4Gb, SSD 240 Gb), дата введення в експлуатацію грудень 2016 року, ремонтних робіт не проводилось. Монітор BenQ G2220HDA (1 шт.) Базове програмне забезпечення: ОС Windows 10 – згідно ліцензії Microsoft IT Academy та Microsoft DreamSpark for Students	1-14
3	Програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office, Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox. Система перевірки на плагіат Unicheck	1-14

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. Політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. К.: Таксон, 2017. 234 с.
2. Бездрабко В.В. Актуальні проблеми документознавства в Україні. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2019. № 4. С. 26–38.
3. Бірта, Г. О. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. / Г. О. Бірта, Ю. Г. Бургу. Київ: ЦУЛ, 2017. 142 с. URL: http://library.tneu.edu.ua/images/stories/zmist/2015/літм/Методолія_і_організація_наукових_досліджень.pdf.
4. Бондар І. С., Русавська В. А., Батченко Л. В. «Магістерська робота: концепція наукового дослідження». Київ: Ліра-К, 2020. 116 с.
5. Бруханський, Р. Ф. Методологія наукових досліджень і викладання: опорн. консп. лекцій (для студентів спеціальності „Облік і оподаткування”). URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/retrieve/49550/%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf>.
6. Власенко Л., Ладанюк А., Кишенько В. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. К.: Ліра-К, 2018. 352 с.

7. Глобальні цілі сталого розвитку 2030. Цілі сталого розвитку 2016 – 2030. *Сайт UnitedNationsUkraine*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http://www.un.org.ua/images/documents/3615/цілі_web\(2\).pdf](http://www.un.org.ua/images/documents/3615/цілі_web(2).pdf)
8. Горбань Ю. І. Формула успішної магістерської роботи. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2021. № 1. С. 77–80.
9. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. Харків, ХНАУ, 2017. 272 с.
10. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень. Підручник. Ювілейна серія НЮУ 215 років. Харків: В-во «Право», 2018. 368 с.
11. Добровольська В. В. Еволюція наукових поглядів щодо поняття культури. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2021. № 2. С. 76–87.
12. Добровольська В. В. Інформаційно-документаційне забезпечення розвитку соціокому-нікаційного простору культури в Україні: монографія. Київ: НАКККІМ, 2020. 352 с.
13. Євтушенко, М. Ю. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / М. Ю. Євтушенко, М. І. Хижняк. Київ: ЦУЛ, 2019. 351 с.
14. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
15. Збанацька О. М. Бібліографічна евристика та бібліографічний пошук: кореляція сутності понять. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. № 4. С. 13–23.
16. Жаворонкова, Г. В. Сучасна направленість методології наукового пошуку в дослідженні формування економіки знань в інформаційному суспільстві *Економіка та держава*. 2018. № 2. С. 16-21.
17. Жорнова О. І. Формування студентів суб'єктами соціокультурної діяльності: освітньо-філософські засади моделювання образу педагогічного впливу. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpqgvzdia_2006_26_10
18. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 350 с.
19. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень. Навч. посібник 2-ге вид., доп. і перероб. К.: Алерта, 2019. 492 с.
20. Литвин С. Х. Місце і роль навчальної дисципліни «Підготовка дослідницького проекту та презентація результатів наукових досліджень» у підготовці докторів філософії в аспірантурах закладів вищої освіти (наукових установ). *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2021. № 2. С. 7–14.
21. Литвин С. Х. Наукове осмислення сучасного стану документознавства в Україні на сторінках журналу «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія». *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. № 2. С. 5–12.
22. Марцин В. С., Міценко Н. Г., Даниленко О. А. та ін. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. URL: <http://www.info-library.com.ua/books-book-162.htm>

23. Медвідь В., Данько Ю, Кобилянська І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях). Суми: Університетська книга, 2020. 219 с.

24. Мельник, А. Ф. Методологія системного підходу та наукових досліджень: навч.-метод. посіб. / А. Ф. Мельник, Л. А. Лаврів. URL: http://library.tneu.edu.ua/images/stories/zmist/2015/літм/Методологія_системного_підходу.pdf.

25. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / Добронравова С. І. та ін.; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). К.: ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.

26. Методологія наукових досліджень: метод. вказівки та завдання / уклад. О. М. Карапетян, А. П. Колесніков. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 30 с.

27. Носачова Ю., Іваненко О., Радовенчик Я. Основи наукових досліджень. К.: Кондор, 2020. 132 с.

28. Огляди ОЕСР на тему доброчесності в освіті: Україна 2017 / Переклад з англ.; Інститут розвитку освіти. К.: Таксон, 2017. 184 с.

29. Основні вимоги до оформлення бібліографічного опису документів. URL: <http://library.wunu.edu.ua/index.php/uk/dovidka/zrazky-bibliohrafichnykh-opysiv>

30. Пилипчук М. І. Основи наукових досліджень: підруч. / М. І. Пилипчук, А. С. Григор'єв, В. В. Шостак. Київ: Знання, 2017. 270 с.

31. Сидорович О. Ю. Методологія наукових досліджень: опорн. консп. лекцій URL: http://dspace.tneu.edu.ua/retrieve/17064/Конспект_лекцій_МНД.pdf.

32. Alexandrova A. A Philosophy for the Science of Well-Being. Oxford: Oxford University Press, 2017.

33. Chevalier J. M., Buckles D. J. Participatory Action Research. Theory and Methods for Engaged Inquiry. Edition 2nd. London: Routledge, 2019. 434 p.

34. Frodeman R., Klein J. T., Pacheco R. C. S. (eds.). Oxford Handbook of Interdisciplinarity. Second Edition. Oxford: Oxford University Press, 2017.

35. Igwenagu Ch. Fundamentals of research methodology and data collection. URL: <https://www.researchgate.net/publication/303381524>

36. Keas M. N. Systematizing the Theoretical Virtues. Synthese. 2018. No. 195. pp. 2761–2793.

37. Mishra Dr. Shanti Bhushan & Alok, Dr. Shashi. Handbook of research methodology. New Delhi: Educreation publishing, 2017. URL: https://www.researchgate.net/publication/319207471_HANDBOOK_OF_RESEARCH_METHODOLOGY

38. Mohajan H. K. Qualitative research methodology in social sciences and related subjects. Journal of Economic Development, Environment and People. 2018. No 1. pp. 23-48. URL: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=640546>

39. Quast C., Seidel M. Introduction: The Philosophy of Expertise – What Is Expertise? Topoi. 2018. 37: 1–2.

40. Vuong QH., Nguyen H.T.T., Pham TH. et al. Assessing the ideological homogeneity in entrepreneurial finance research by highly cited publications. Humanit Soc Sci Commun. 2021. Vol. 8, No 110. URL: <https://www.nature.com/articles/s41599-021-00788-9>

